

COM FER L'**AVALUACIÓ** **DE RISCOS** I NO MORIR EN L'INTENT

A càrrec de **Lara Baena**,
consultora de la Direcció de Prevenció
Oficina Antifrau de Catalunya

Àrea d'Innovació, Governos
Locals i Cohesió Territorial

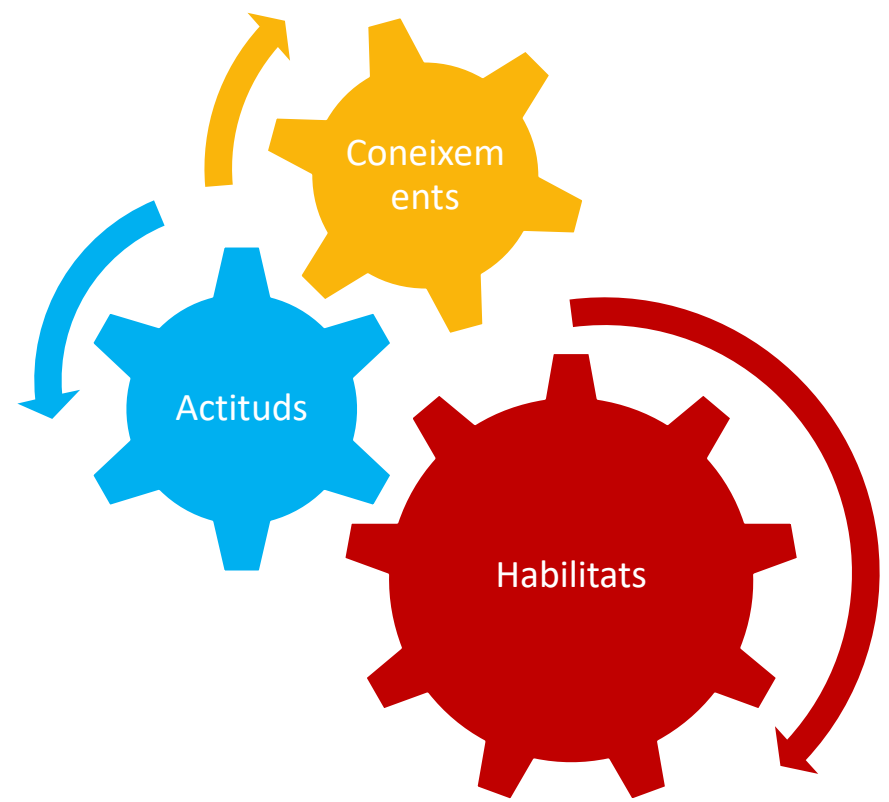
Abans d'entrar en matèria

La gestió de riscos

Una competència professional que es desenvolupa amb formació i experiència

Continguts de la sessió

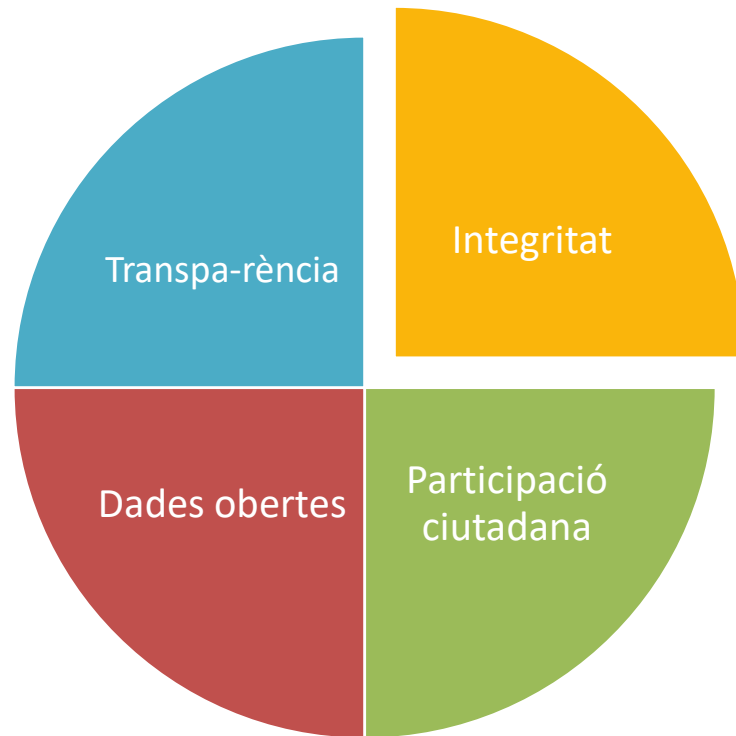
- 1. Govern obert i gestió de la integritat.**
- 2. Nocions bàsiques** sobre gestió de riscos.
- 3. On som avui?** Avenços i reptes actuals en matèria de gestió de riscos per a la integritat.
- 4. Recomanacions pràctiques** per avançar cap a avaluacions de riscos realistes i útils.

1. Govern obert i gestió de la integritat

El bon govern i la bona administració

L'OCDE defineix la **gestió dels riscos per a la integritat** com “una arquitectura i un conjunt coordinat d’activitats i mètodes per identificar, analitzar, avaluar, tractar i fer el seguiment dels potencials riscos relacionats amb la corrupció i el frau, amb l’objectiu d’aconseguir una **garantia raonable que la integritat** de les institucions públiques **ha estat preservada**”.

2. Nocions bàsiques sobre gestió de riscos

#OpenGovWeek

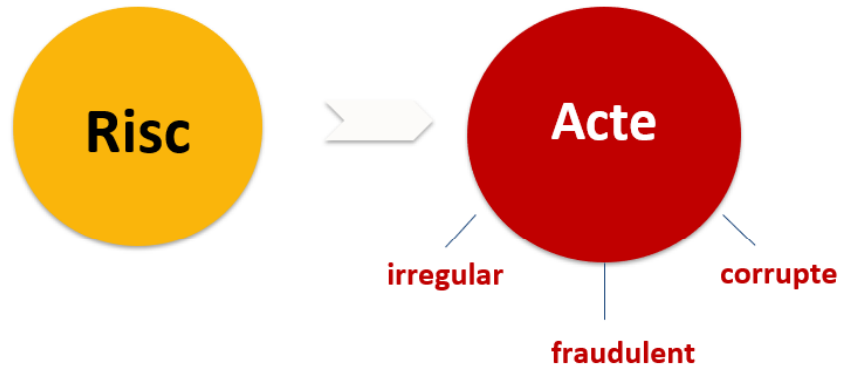

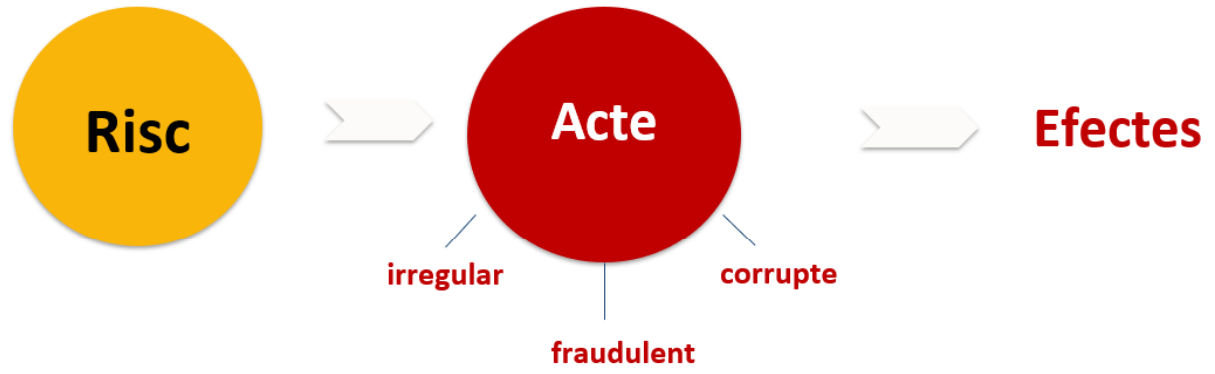
Risc

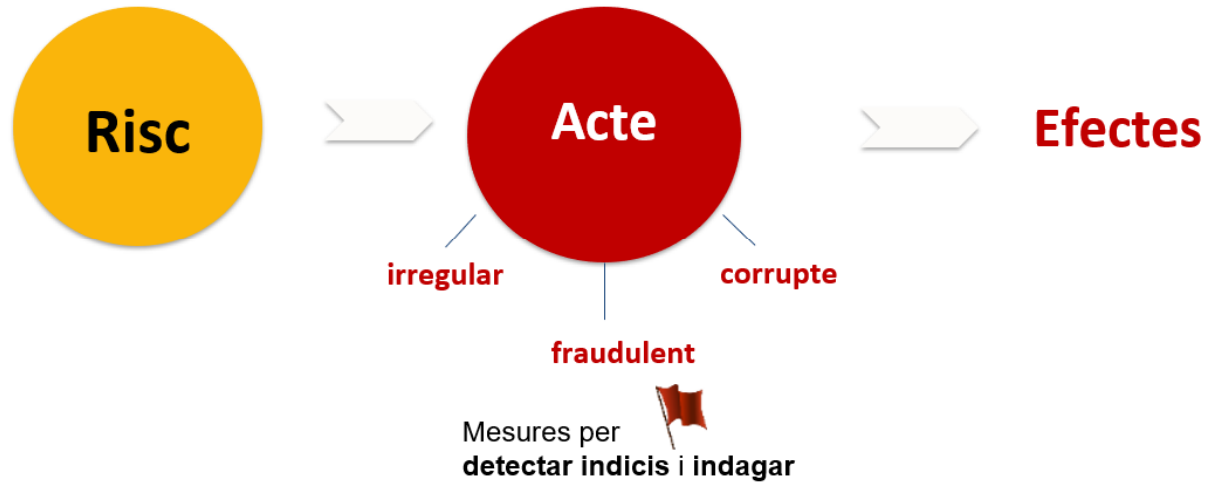

#OpenGovWeek

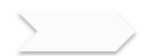

irregular

corrupte

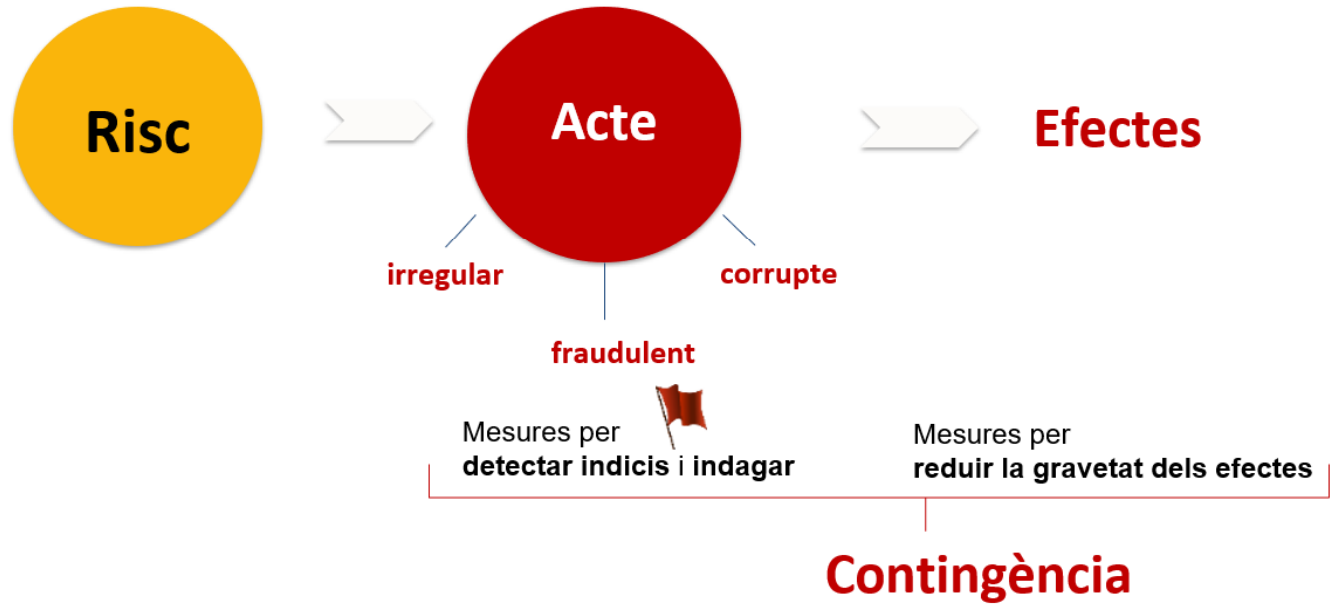
fraudulent

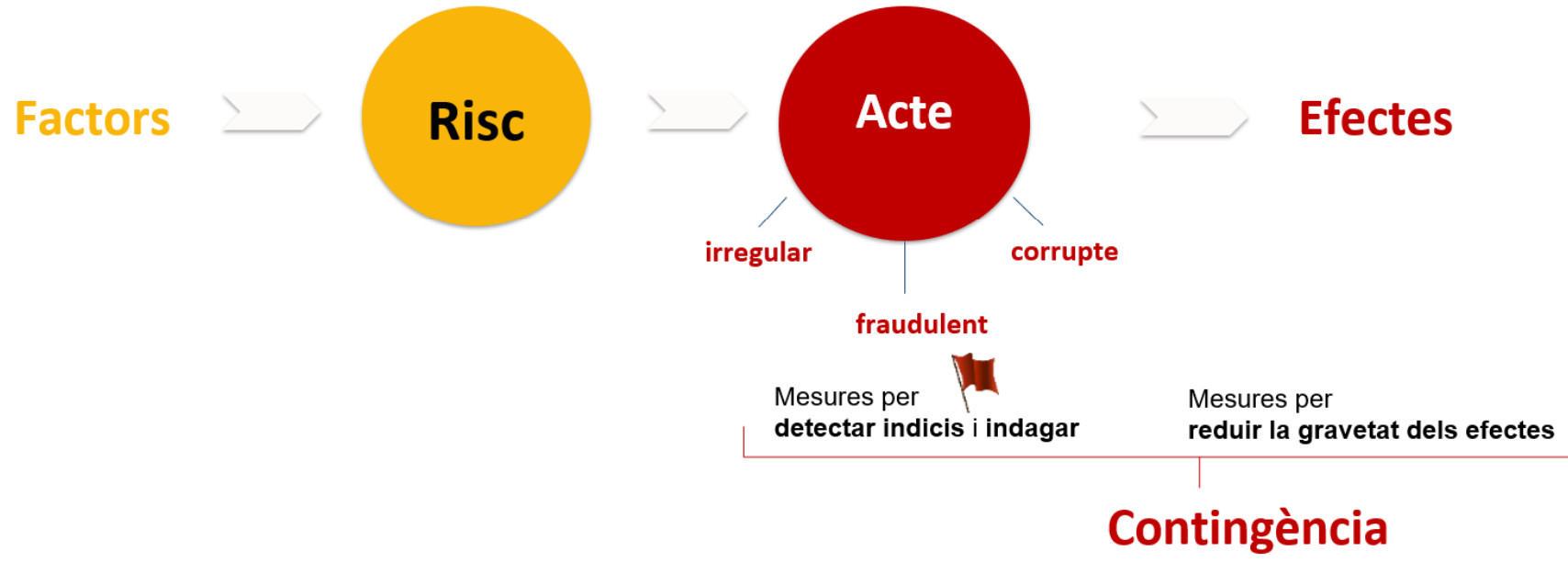
Mesures per **detectar indicis i indagar**

Efectes

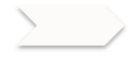
Mesures per **reduir la gravetat dels efectes**

Factors

Risc

Acte

irregular

corrupte

fraudulent

Efectes

Mesures per **reduir la probabilitat del risc**

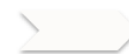
Mesures per **detectar indicis i indagar**

Mesures per **reduir la gravetat dels efectes**

Contingència

Factors

Efectes

irregular

corrupte

fraudulent

Mesures per **reduir la probabilitat del risc**

Mesures per **detectar indicis i indagar**

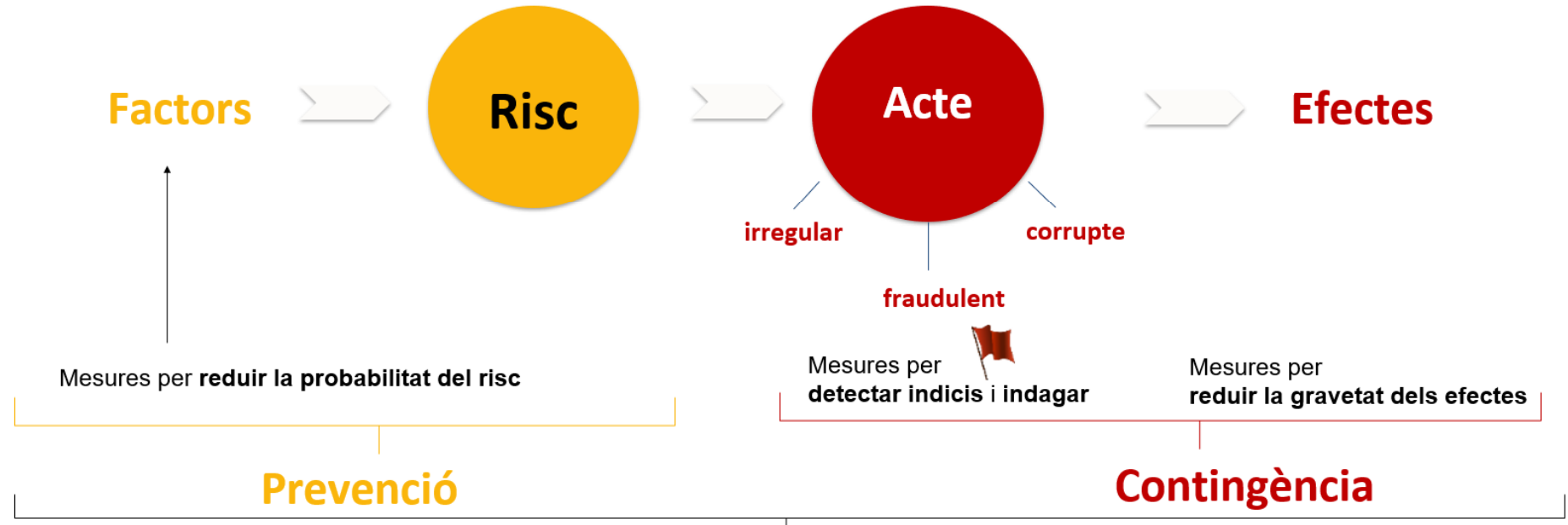
Mesures per **reduir la gravetat dels efectes**

Prevenió

Contingència

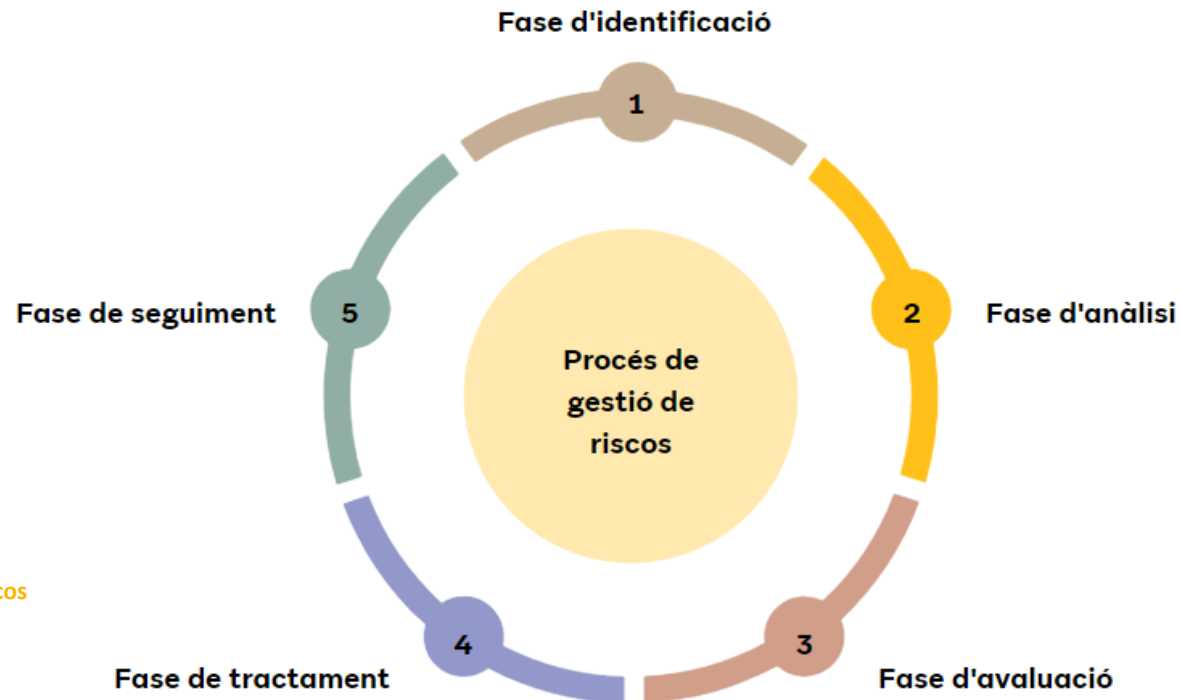
La lògica de la gestió dels riscos

Pla de tractament dels riscos

El procés de gestió dels riscos i les eines estrella

Pla de tractament dels riscos

Mapa de riscos

3. On som avui?

Avenços en matèria de prevenció de riscos

1. La gestió dels riscos de corrupció, frau i altres irregularitats ha començat a ser **obligada en àmbits concrets**: moltes institucions tenen “plans de mesures antifrau”.
2. Creix el **nombre de persones familiaritzades** amb eines com els mapes de riscos o el plans de tractament de riscos, i també l'**interès** dels ens públics **per formar el seu personal** en aquesta matèria.
3. Iniciatives per **ampliar** aquesta gestió **més enllà dels fons Next Generation EU**.

Problemes freqüents

1. Nivell de **compromís institucional** millorable.
2. Manca de **formació** especialitzada en gestió de riscos.
3. PMA redactats a partir d'un índex de continguts, **sense identificació, anàlisi, ni avaluació** de riscos prèvies.
4. Avaluació de riscos inadequades.
5. Mesures preventives **generalistes** no específiques per als factors rellevants a cada institució.
6. *Redflags* que **no són alertes** sinó irregularitats.

4. Recomanacions pràctiques

1. La identificació, l'anàlisi i l'avaluació de riscos es fan millor amb percepcions diferents del risc: **és una feina d'equip.**
2. Cerqueu les eines i la metodologia que **millor s'ajustin a les habilitats que reuneix aquest equip.** Poden ser tan simples com una taula de doble entrada com la següent.

Oficina Antifrau de Catalunya | Eines de gestió 4 | Model de taula per facilitar l'anàlisi de riscos

Àrea de riscos

Riscos identificats	Anàlisi dels factors		Anàlisi dels efectes		
	Prevalença Concomitant	Factors de risc Incidents	Accions preventives	Conseqüències Prevalença Concomitant	Accions contingents Alertes

https://www.antifrau.cat/sites/default/files/Documents/Recursos/EG04_model-taula-facilitar-analisi-riscos.pdf

3. Menys és més: **comenceu amb pocs riscos**, els que considereu més probables i més greus. Cada dos anys, es reinicia el cicle i podreu anar ampliant el mapa amb més riscos.
4. Els humans estem **més preparats per a la reacció, que per a la prevenció**. Per això, l'anàlisi dels factors acostuma a ser la fase més complicada. No defalliu si s'allarga en el temps.

5. No importa si l'avaluació de riscos es fa amb escala quantitativa o qualitativa, mentre acabeu **obtenint un "mapa de calor" realista** (un resum gràfic dels riscos en la zona vermella).
6. Un pla de mesures antifrau útil és un **pla d'acció** per tractar els riscos identificats, analitzats i avaluats, i hauria de comprendre tant mesures preventives com contingents (detecció d'indícis, correcció i exigència de responsabilitats).

Recursos a la vostra disposició

- (2022) [Los conflictos de interés como riesgos para la integridad: dificultades y recomendaciones para su prevención en el sector público](#) a *Revista Vasca de Gestión de Personas y Organizaciones Públicas*, 2022, núm. 22.
- (2022) [Orientacions per configurar un equip tècnic d'avaluació de riscos per a la integritat](#) Col·lecció *Plans de mesures antifrau per a la gestió de fons Next Generation EU*, Oficina Antifrau de Catalunya.
- (2022) [Orientacions per redactar una declaració institucional](#) Col·lecció *Plans de mesures antifrau per a la gestió de fons Next Generation EU*, Oficina Antifrau de Catalunya.
- (2021) [‘Pla de mesures antifrau’ per a la gestió dels fons Next Generation EU. Guia per elaborar-lo i eines a la vostra disposició](#) Col·lecció *Plans de mesures antifrau per a la gestió de fons Next Generation EU*, Oficina Antifrau de Catalunya.
- (2021) [Compra pública: una cartografia de sus riesgos inherentes y de los factores donde enfocar la prevención](#). Col·lecció *Riscos per a la integritat en la contractació pública*. Informe final. Oficina Antifrau de Catalunya.
- (2020) [Guia interactiva per a la integritat en la contractació pública](#). Oficina Antifrau de Catalunya
- (2020) [Terminologia bàsica per a la gestió dels riscos inherents a la contractació pública](#). Col·lecció *Riscos per a la integritat en la contractació pública*. Glossari. Oficina Antifrau de Catalunya.
- (2020) [Factores potenciadors i perpetuadors dels riscos. Com es normalitza la corrupció a les organitzacions](#). Col·lecció *Riscos per a la integritat en la contractació pública*. Documents de treball, núm. 8. Oficina Antifrau de Catalunya.
- (2019) [Els factors procedimentals. Incentius i oportunitats de risc durant el procés de treball en un expedient de contractació](#). Col·lecció *Riscos per a la integritat en la contractació pública*. Documents de treball, núm. 7. Oficina Antifrau de Catalunya.

- (2019) [Els factors organitzatius. Incentius i oportunitats de risc derivats del funcionament intern de cada institució](#). Col·lecció *Riscos per a la integritat en la contractació pública*. Documents de treball, núm. 6. Oficina Antifrau de Catalunya.
- (2019) [La gestión de riesgos de corrupción, fraude y otras irregularidades en la contratación pública](#) a *Revista de Contabilidad y Dirección. Prevención y gestión de riesgos*, 2019, núm. 28, ACCID.
- (2018) [El factor humà. Motivacions per transgredir i els factors de risc personals](#). Col·lecció *Riscos per a la integritat en la contractació pública*. Documents de treball, núm. 5. Oficina Antifrau de Catalunya.
- (2018) [L'anàlisi dels riscos. Factors i efectes dels riscos i mapes per facilitar-ne l'anàlisi](#). Col·lecció *Riscos per a la integritat en la contractació pública*. Documents de treball, núm. 4. Oficina Antifrau de Catalunya.
- (2018) [Identificació dels riscos per a la integritat de la contractació: 12 àrees de riscos d'irregularitats, frau o corrupció que cal avaluar](#) Col·lecció *Riscos per a la integritat en la contractació pública*. Documents de treball, núm. 3. Oficina Antifrau de Catalunya.
- (2018) [L'objecte de la prevenció. Els riscos d'irregularitats, frau i corrupció: com i perquè gestionar-los](#). Col·lecció *Riscos per a la integritat en la contractació pública*. Documents de treball, núm. 2. Oficina Antifrau de Catalunya.
- (2016) [La gestió dels conflictes d'interès en el sector públic de Catalunya](#) (coautora) Col·lecció *Testimonis Parlamentaris*, núm.39, Barcelona: Parlament de Catalunya.
- (2015) [La prevenció institucional de la corrupció. Estratègies de gestió](#) a Villoria, M. [dir.] *Bon govern, transparència i integritat institucional en el govern local*. Barcelona: Diputació de Barcelona.

Gràcies per la vostra atenció!

Lara Baena García
lbaena@antifrau.cat

Àrea d'Innovació, Governos
Locals i Cohesió Territorial